

K CERO INVEST NITRA DEBUTUJE NA EURÓPSKOM KLUBOVOM POHÁRI	2
Tlač, Nitrianske noviny, 21. 10. 2024	
Správy	4
Rozhlas - Rádio Košice, Rádio Košice, 21. 10. 2024, 7:00	
Mikroenkapsulovaný butyrát sodný a synbiotiká v liečbe pacientov so syndrómom dráždivého čreva	5
Online, lekarskenoviny.sk, 21. 10. 2024, 8:20	
PARNAS - John Milton: Stratený raj	8
Online, rtvs.sk, 21. 10. 2024, 12:54	
Vysoké školy hodnotia viaceré ustanovenia novely vysokoškolského zákona pozitívne	11
Online, sita.sk/vskolstve, 21. 10. 2024, 15:14	
Regina	13
Televízia - RTVS 2, Regina, 21. 10. 2024, 16:30	
Čo udrží študentov na Slovensku?	14
Televízia - JOJ, Noviny TV JOJ, 21. 10. 2024, 19:51	
Létrehozzák a Hírességék alléját Kassán	16
Tlač, Új Szó, 22. 10. 2024	
Košický magistrát chce zrušiť parkovisko pri športovej hale. Stojisk je tam vraj dosť	17
Tlač, SME - Korzár, 22. 10. 2024	

K CERO INVEST NITRA DEBUTUJE NA EURÓPSKOM KLUBOVOM POHÁRI

21. 10. 2024, Zdroj: **Nitrianske noviny**, Strana: 29, Vydavateľ: **Petit Press, a.s.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**, Ďalšie zdroje: **Naše novosti, Topoľčianske noviny, Týždeň na Pohroní**

Dosah: 812 464 GRP: 18,05 OTS: 0,18 AVE: 5694 EUR

K CERO INVEST NITRA DEBUTUJE NA EURÓPSKOM KLUBOVOM POHÁRI

Šachová Nitra historicky prvýkrát na európskom pohári družstiev v Srbsku.

Pred odchodom na európsky klubový pohár družstiev v srbskom meste Vrnjačka Banja (20.- 26. októbra), ktorého sa šachisti spod Zobora zúčastnia vôbec prvýkrát v histórii, sme hovorili s prezidentom ŠK K CERO INVEST Nitra Romanom CERULÍKOM (na snímke), teda šéfom klubu, ktorý už na papieroch budí nevídany rešpekt.

V Nitre ste vyskladali papierovo najsilnejší šachový tím na Slovensku, priemerným ELO ste tromfli aj úradujúceho majstra z Modry. Ako sa vám to podarilo?

Je o mne všeobecne známe, že šachy sú pre mňa takmer celoživotná záležitosť a dlhodobo ich propagujem. Napríklad K CERO NŠK Nitra mal v roku 2008 s mojou podporou v tíme veľmi kvalitných hráčov v extralige. Odohrali sa pamätateľné zápasy, napríklad aj v roku 2009 pred tristo ľuďmi v športovej hale v Nitre proti vtedajšiemu majstrovi Slovenska **UPJŠ** Košice. Osobne som mal česť hrať so štyrmi majstrami sveta. Preto poznám veľa kvalitných domácich, ale aj zahraničných hráčov, ktorí veria v môj projekt nastaviť veľmi kvalitné slovenské družstvo s vysokou ambíciou pre extraligu a do budúcnosti aj pre európsky pohár.

V košiari máte významnú časť slovenskej reprezentácie vrátane kapitána mužov Sergeja Movsesiana a kapitána žien Igora Štohla. Od ktorých šachistov očakávate najviac?

V družstve pre prvú ligu je extrémne veľa šachových osobností vrátane majstra sveta a víťaza šachovej olympiády v družstvách Sergeja Movsesiana. V tíme je celkovo sedem veľmajstrov, ani jeden z nich však nejde na európsky pohár do Srbska, a to preto, že dohoda medzi mnou a hráčmi bola taká, že tí, ktorí si vybojujú postup z druhej ligy, si za odmenu zahrajú aj európsky pohár. Na európsky pohár idú teda prevažne mladí, ale kvalitní medzinárodní majstri. Preto ani v Srbsku určite nechceme byť outsideri, radi by sme skončili v prvej polovici, no verím, že prekvapíme a bude to ešte lepšie.

Hoci váš ŠK K CERO INVEST štartuje iba v druhej najvyššej slovenskej súťaži, reprezentuje Slovensko na európskom klubovom pohári družstiev v Srbsku. Nitra sa na takýto vysoký šachový level dostala premiérovou, aké sú vaše ambície?

Je to nezvyčajné. Medzi európskou elitou je družstvo z minulosezónnej tretej najvyššej domácej súťaže, zároveň je to historický debut pre akýkoľvek nitriansky tím, a to napriek tomu, že sa jedná o 39. ročník európskeho klubového pohára družstiev! Nasadenie Nity na európskeho pohára, hoci aj z druhej ligy, je plne legitímne. Slovensko má na európsky pohár kvótu piatich tímov. Tradične štartujú aj majster Modra a vicemajster Dunajská Streda. Ostatné tímy, ktoré skončili pred nami, sa do európskeho pohára neprihlásili z rôznych dôvodov, možno aj kvôli kvalite tímu na pohár. V Srbsku hrá 84 družstiev a prakticky najlepší šachisti na svete. Nitra je po zverejnení súpisiek podľa sily hráčov nasadená na 22. až 23. mieste. Pripomínam, že K CERO INVEST je zároveň družstvo iba so slovenskými hráčmi, čo je takisto na slovenské pomery veľmi nezvyčajné.

ŠACHOVÝ TÍM K CERO INVEST NITRA

Filip HARING

IM (medzinárodný majster) nar. 2003, Banská Bystrica Elo rating 2486 (najvyššie 2503) strieborný na MSR 2024 víťaz Slovak chess open Skalica 2022 reprezentant SR na šachovej olympiáde 2024

Samir SAHIDI

IM (medzinárodný majster) nar. 2003, Trnava Elo rating 2481 (najvyššie 2510) bronzový na MSR 2024 víťaz Slovakia chess open Piešťany 2021 reprezentant SR na šachovej olympiáde 2024

Martin JABLONICKÝ

IM (medzinárodný majster) nar. 1999, Trnava Elo rating 2424 (najvyššie 2424) víťaz turnaja Zadar chess open 2024 víťaz turnaja Pula chess open 2024 majster Slovenska v rapid šachu 2023

Štefan MAZÚR

IM (medzinárodný majster) nar. 1992, Michalovce Elo rating 2432 (najvyššie 2472) majster Slovenska 2019 vicemajster SR 2016 a 2017 chess open 2013

Milan CHOVAN

FM (FIDE majster) nar. 1998, Nitra Elo rating 2336 (najvyššie 2356) majster ČR v družstvách 2023/24 s Novým Borom strieborný na MSR U18 2015 bývalý reprezentant SR mládeže

Peter JANČOVIČ

FM (FIDE majster) nar. 1990, Nitra Elo rating 2311 (najvyššie 2318) Extraliga K CERO NŠK Nitra 2008/09 dva ročníky v extralige za Slovan Bratislava víťaz mnohých rapid turnajov

Peter MARTIŠKA

FM (FIDE majster) nar. 1958, Nitra Elo rating 2179 (najvyššie 2340) bronzový na MSR 1993 striebro (2x) a bronz na MSR blitz 5. miesto na majstr. ČSSR v bleskovom šachu

Martin DOBROTKA

hrajúci kapitán nar. 1968, Bojnice Elo rating 2193 (najvyššie 2299) majster SR v družstvách 2009/10 2. miesto na ME seniorských tímov nad 50 rokov 2023 rozhodca na šachovej olympiáde

Šachisti ŠK K CERO INVEST Nitra na turnaji v Srbsku. V strede prezident klubu Roman Cerulík. Foto: (ac)

Správy [↗](#)

📅 21. 10. 2024, 7:00, Relácia: **Rádio Košice**, Stanica: **Rádio Košice**, Vydavateľ: **MARK MEDIA s. r. o.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Fakulty a ústavy UPJŠ**, Kľúčové slová: **Peter Jarčuška**

[strojový prepis] ...*Možnosť zapojiť sa do výzvy chce využiť aj lekárska fakulta úpeješ v Košiciach, za ktorú pokračuje dekan **Peter Jarčuška**. Na lekárskej fakulte máme centrum simulátorovej virtuálnej medicíny, ktorá je najmodernejším centrom v Slovenskej republike. Preštudujem to, je to neoceniteľná pomoc...*

Mikroenkapsulovaný butyrát sodný a synbiotiká v liečbe pacientov so syndrómom dráždivého čreva [↗](#)

21. 10. 2024, 8:20, Zdroj: [lekarskenoviny.sk](https://www.lekarskenoviny.sk), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 106 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 44 EUR

Mikroenkapsulovaný butyrát sodný a synbiotiká v liečbe pacientov so syndrómom dráždivého čreva

Redakcia

Funkčné poruchy gastrointestinálneho traktu tvoria značne heterogénnu skupinu rôznych symptómov, syndrémov a chorôb. Vyznačujú sa komplexom nepríjemných a/alebo bolestivých subjektívnych vnemov pacienta spojených s trávením v žalúdku (žalúdočná dyspepsia, dyspepsia horného typu) alebo v črevách (črevná dyspepsia, dolný dyspeptický syndróm). Funkčné poruchy sú najčastejšou príčinou návštev pacientov v ambulanciách praktických lekárov a gastroenterológov a nie je možné sa im v každodennej klinickej praxi vyhnúť. (1,2) Etiopatogenéza funkčných porúch nie je doposiaľ úplne objasnená, predstavuje zložitú oblasť gastroenterológie a doposiaľ platí, že veda vie podstatne viac o chorobách organických.

Úvod

Syndróm dráždivého čreva – irritable bowel syndrome (IBS) je jednou z najčastejších funkčných gastrointestinálnych porúch, ktorý sa prejavuje bolesťami brucha, črevnou dyspepsiou a nutkavými defekáciami. (1–5) Rímske kritéria tento stav označujú ako syndróm dráždivého čreva prevažne s hnačkou (IBS-D) alebo dráždivé črevo predominantne so zápchou (IBS-C). Dráždivé črevo s nepravidelnou stolicou (IBS-M), kedy sa striedajú epizódy hnačiek a zápchy a typická je prvá ranná defekácia tuhej stolice následne s vodnatými hnačkami je ďalším subtypom dráždivého čreva. (1)

Prevalencia syndrómu dráždivého čreva v Európe je 10–25 % s prvou manifestáciou ochorenia spravidla vo veku 30–50 rokov, s poklesom výskytu vo vyššom veku pričom ženy sú postihnuté 2–4 krát častejšie ako muži.

Diagnóza syndrómu dráždivého čreva vychádza z typického klinického obrazu, v primeranom rozsahu je však potrebné vylúčiť organické ochorenie. (1,2) Doposiaľ neexistuje žiadne univerzálne „diagnostické minimum“, vždy je treba aktívne pátrať po alarmujúcich príznakoch, pri ktorých je nutné podrobné vyšetrenie pacienta. Gastroenterológ predovšetkým nesmie prehliadnuť vznik ťažkosti u osôb starších ako 50 rokov, úbytok hmotnosti, nočné hnačky a bolesti brucha budiace pacienta zo spánku, enterorágie, abnormálne laboratórne nálezy a patologický nález pri fyzikálnom vyšetrení brucha a per rectum. Liečba syndrómu dráždivého čreva je komplexná s dôrazom na symptómovú zložku. Predpokladom úspešnej liečby je farmakoterapia v kombinácii s diétnymi opatreniami a psychoterapiou. (1–5)

Etiopatogenéza IBS

Úloha črevného mikrobiómu u pacientov so syndrómom dráždivého čreva je nespochybniteľná: ovplyvňuje trávenie a vstrebávanie živín; je zodpovedná za funkciu imunitného systému, najmä za nešpecifickú imunitu, ktorú zabezpečuje imunitné tkanivo spojené s črevom (GALT), a protizápalovú a regulačnú aktivitu GALT; formuje črevnú epitelovú bariéru. (1,6–8) Účasť genetických faktorov podporujú štúdie u jednovaječných dvojčiat. Prítomná je alterovaná gastrointestinálna motilita, zvýšená črevná sekrécia a viscerálna hypersenzitivita. (7–10) Predpokladá sa, že nerovnováha v zložení črevnej mikrobioty interferuje s normálnou funkciou osy „črevo – mozog“, čo vedie k alterácii črevnej motility a celej viscerosenzitívnej siete. (11) Patogenéza tohto ochorenia je teda multifaktoriálna a detailne neobjasnená. (1,6–11)

Butyrát sodný a IBS

Existujú dôkazy o významných zmenách v zložení črevnej mikroflóry u pacientov so IBS. (12–14) Analýzy vzoriek stolice ukázali vo väčšine štúdií znížené podiely rodov *Bifidobacterium* a *Lactobacillus* a zvýšené podiely kmeňa Firmicutes: Bacteroidetes. Najnovšia metaanalýza štúdií mikrobiómu zistila u pacientov so IBS v porovnaní so zdravými kontrolami výrazne nižšie množstvo baktérií *Lactobacillus*, *Bifidobacterium* a *Faecalibacterium prausnitzii*, čo sú hlavné producenti butyrátu v čreve. (14) Okrem toho sa v inej štúdií zistilo zníženie počtu baktérií produkujúcich butyrát u pacientov so IBS-D a IBS-M. (15) Butyrát spolu s acetátom a propionátom sú masťné kyseliny s krátkym reťazcom (SCFA) s biologickými účinkami na gastrointestinálny ekosystém. (16)

Butyrát predstavuje kľúčový zdroj energie pre enterocyty a má trofický účinok na epitel hrubého čreva, čím podporuje obnovu narušenej štruktúrnej a funkčnej integrity epitelovej bariéry. (17) Butyrát môže tiež ovplyvniť zloženie črevnej mikroflóry tým, že inhibuje proliferáciu patogénov a podporuje žiaduce kmene. (18) Okrem toho butyrát priaznivo ovplyvňuje viaceré zápalové cytokíny a aktivitu myeloperoxidázy prostredníctvom inhibície nukleárneho faktora kappa B. (19) Predpokladá sa, že tieto jedinečné vlastnosti butyrátu vedú k viacerým priaznivým účinkom ovplyvňujúcim funkčnosť čreva. Vzhľadom na to, že pacienti so IBS môžu trpieť nízkymi koncentraciami butyrátu v čreve, ako sa uvádza vyššie, predpokladá sa, že cielelná suplementácia do distálnych častí čreva pomocou mikroenkapsulovaného butyrátu prospieva pacientom so IBS. (20 – 22) Prvé relevantné klinické poznatky o pacientoch so IBS, ktorí užívali butyrát sodný v dávke 300 mg denne boli publikované v roku 2007 a 2013. V oboch prípadoch bola zaznamenaná významná úprava stavu a znížená frekvencia klinických symptómov. (20,21)

Tieto zistenia potvrdila aj nedávno publikovaná prospektívna multicentricka klinická štúdia na počte 2 990 nehospitalizovaných pacientov s potvrdeným IBS. Cieľom štúdie bolo posúdiť účinnosť patentovaného prípravku butyrátu sodného v triglyceridovej matrici (mikroenkapsulovaný butyrát sodný – MBS) na zníženie klinických symptómov a zlepšenie kvality života u pacientov so syndrómom dráždivého čreva (IBS), ktorí boli liečení MBS v dávke 150 mg dvakrát denne počas 12 týždňov. V štúdiu sa zaznamenalo signifikantné zlepšenie závažnosti bolesti brucha ($p < 0,001$). Okrem toho sa významne znížila plynatosť, hnačka, zápcha, naliehavé nutkanie na stolicu, nevoľnosť a zvracanie ($p < 0,001$) – Obr. 1. Väčšina respondentov (94 %) deklarovala, že by v liečbe pokračovala, a 89 % by užívanie daného prípravku s patentovaným mikroenkapsulovaným butyrátom sodným odporučilo ďalším pacientom so IBS (Obr. 2 a Obr. 3). (22)

Synbiotiká a IBS

Ďalším prístupom na zvýšenie koncentrácie SCFA v čreve je podávanie probiotík alebo synbiotík (probiotiká v kombinácii s prebiotikami). Tie majú potenciál modifikovať črevnú dysbiózu a zvýšiť produkciu SCFA v čreve, (23) čím prinášajú terapeutické výhody pacientom so IBS. (24–26) Probiotiká sú živé mikroorganizmy, ktoré majú pri podávaní v správnej dávke pozitívny vplyv na ľudské zdravie. (26) Prebiotiká (najčastejšie oligosacharidy, ako sú fruktooligosacharidy (FOS) alebo galaktooligosacharidy) sú substráty, ktoré sú selektívne využívané hosťiteľskými mikroorganizmami a prinášajú zdravotný prospech. (27) Priaznivé účinky probiotík a synbiotík u pacientov so IBS boli preukázané vo viacerých randomizovaných klinických štúdiách a metaanalýzach. Účinnosť synbiotík pri IBS závisí od kvality a zloženia prípravku, dávky a dĺžky podávania. (24–26,28,29) Nedávno publikované dáta z randomizovanej dvojito zaslepanej, placebom kontrolovanej štúdie ukázali, že viackmeňový synbiotický prípravok obsahujúci probiotické kmene *Lactobacillus* a *Bifidobacterium* (patentová značka FloraActive™) Obr. 4, a prebiotický FOS s krátkym reťazcom (sc-FOS; patentová značka Actilight®) bol spojený so signifikantným zlepšením symptómov IBS-D a bol bezpečný a dobre tolerovaný. Primárnym cieľom bolo hodnotenie závažnosti symptómov pomocou škály závažnosti symptómov IBS (IBS-SSS), zlepšenie globálnych symptómov IBS pomocou škály globálneho zlepšenia (IBS-GIS) a primerané zmiernenie symptómov po štyroch a ôsmich týždňoch liečby u pacientov so stredne ťažkým a ťažkým IBS-D. IBS-SSS je zložené skóre, ktoré hodnotí bolesť brucha, počet dní s bolesťou brucha, nadúvanie, črevný diskomfort a kvalitu života v spojení so IBS.

Škála globálneho zlepšenia (IBS-GIS) je validovaný nástroj, ktorý je užitočný na meranie účinnosti intervencií v oblasti IBS v klinických štúdiách. Liečba synbiotickým preparátom u 68 sledovaných pacientov so IBS-D v porovnaní s placebom signifikantne zlepšila skóre IBS-SSS po štyroch týždňoch ($p = 0,042$) a skóre IBS-GIS ($p = 0,043$) po ôsmich týždňoch užívania (Obr. 5). Pacienti liečení synbiotikami navyše uvádzali v týždenných pozorovaniach významné zlepšenie pocitu neúplnej defekácie, plynatosti, bolesti, tlaku na stolicu a hnačky v porovnaní s pacientmi, ktorí dostávali placebo. Medzi oboma skupinami sa nevyskytli žiadne rozdiely v nežiaducich účinkoch. Tieto výsledky naznačujú, že užívanie tohto synbiotika je pre pacientom so IBS-D prínosné. (30)

Záver

Využitie komplexu synbiotík (probiotiká s prebiotikami) spolu s butyrátom sodným u pacientov s funkčnými poruchami gastrointestinálneho traktu (ako je napríklad IBS) je sľubnou cestou k novým prístupom v liečbe týchto stavov. Ku zlepšeniu klinických príznakov IBS prispieva taktiež diéta s nízkym obsahom FODMAP. Predpokladá sa, že efekt tejto liečby je mediovaný zmenou zloženia črevnej mikrobioty. Hlavne u probiotík stále prevládajú komerčné aspekty a popularizujúce trendy, ich postavenie v liečbe funkčných porúch tráviaceho traktu je však nespochybniteľné.

Viacere klinické štúdie dokázali zhodnotiť prospešnosť užívania mikroenkapsulovaného butyrátu sodného a vybraných probiotík s prebiotickými fruktooligosacharidmi s krátkym reťazcom na závažnosť klinických symptómov IBS a kvalitu života (IBS-QOL). Ukazuje sa, že táto kombinácia môže pomôcť obnoviť narušenú funkčnosť črevnej mikrobioty a zvýšiť hladinu butyrátu v čreve, čo môže byť prospešné pre pacientov so IBS. V dohľadnej dobe sa očakáva publikácia ďalších chýbajúcich poznatkov ohľadne posúdenia vplyvu uvedenej suplementácie na kompozíciu tela (antropometrické parametre, BMI) a taktiež ich vplyv na zápalové procesy prítomné u pacientov so IBS (analýza vybraných sérologických biomarkerov; IL-6, MIP-1β).

Referencie

1. Ford A.C., Lacy B.E.; Talley, N.J. Irritable bowel syndrome. *N. Engl. J. Med.* 2017, 376, 2566–2578.
2. Konečný, M., Ehrmann, J. I. interní klinika LF a FN, Olomouc. Liečba dráždivého čreva. Z klinickej praxe. Dostupné na: www.edukafarm.sk/data/soubory/casopisy/mediNEWS/01-2014/12%20LIECBA%20DRAZDIVEHO%20CREVA.pdf.
3. Canavan, C.; West, J.; Card, T. The epidemiology of irritable bowel syndrome. *Clin. Epidemiol.* 2014, 6, 71–80.
4. Lovell, R.M.; Ford, A.C. Global prevalence of and risk factors for irritable bowel syndrome: A meta-analysis. *Clin. Gastroenterol. Hepatol.* 2012, 10, 712–721.
5. Sperber, A.D.; Bangdiwala, S.I.; Drossman, D.A.; et al. Worldwide prevalence and burden of functional gastrointestinal disorders, results of Rome Foundation global study. *Gastroenterology* 2020, 160, 99–114.
6. Vivinus-Nébot, M.; Frin-Mathy, G.; Bziouche, H.; et al. Functional bowel symptoms in quiescent inflammatory bowel diseases: Role of epithelial barrier disruption and low-grade inflammation. *Gut* 2014, 63, 744–752.
7. Moloney, R.D.; Johnson, A.C.; O'Mahony, S.M.; et al. Stress and the microbiota gut-brain axis in visceral pain: Relevance to irritable bowel syndrome. *CNS Neurosci. Ther.* 2016, 22, 102–117.
8. Zhou, S.Y.; Gilliland, M.; Wu, X.; et al. FODMAP diet modulates visceral nociception by lipopolysaccharide-mediated intestinal inflammation and barrier dysfunction. *J Clin. Investig.* 2018,

128, 267–280. 9. Bhattarai, Y.; Muniz Pedrego, D.A.; Kashyap, P.C. Irritable bowel syndrome: A gut microbiota-related disorder? *Am. J. Physiol. Gastrointest. Liver Physiol.* 2017, 312, G52–G62. 10. Mari, A.; Baker, F.A.; Mahamid, M.; et. al. The evolving role of gut microbiota in the management of irritable bowel syndrome: An overview of the current knowledge. *J. Clin. Med.* 2020, 9, 685. 11. Lynch, S.V.; Pedersen, O. The human intestinal microbiome in health and disease. *N. Engl. J. Med.* 2016, 375, 2369–2379. 12. Carroll, I.M.; Ringel-Kulka, T.; Siddle, J.P.; et. al. Alterations in composition and diversity of the intestinal microbiota in patients with diarrhea-predominant irritable bowel syndrome. *Neurogastroenterol. Motil.* 2012, 24, 521–530. 13. Kerckhoffs, A.P.; Samsom, M.; van der Rest, M.E.; et. al. Bifidobacteria counts in both duodenal mucosa-associated and fecal microbiota in irritable bowel syndrome patients. *World J. Gastroenterol.* 2009, 15, 2887–2892. 14. Liu, H.N.; Wu, H.; Chen, Y.C.; et. al. Altered molecular signature of intestinal microbiota in irritable bowel syndrome patients compared with healthy controls: A systematic review and meta-analysis. *Dig. Liver Dis.* 2017, 49, 331–337. 15. Pozuelo, M.; Panda, S.; Santiago, A.; et. al. Reduction of butyrate- and methane-producing microorganisms in patients with Irritable Bowel Syndrome. *Sci Rep.* 2015, 5, 12693. 16. Campos-Perez, W.; Martinez-Lopez, E. Effects of short chain fatty acids on metabolic and inflammatory processes in human health. *Biochim. Biophys. Acta Mol. Cell Biol. Lipids* 2021, 1866, 158900. 17. Parada Venegas, D.; De la Fuente, M.K.; Landskron, G.; et. al. Short Chain Fatty Acids (SCFAs)-Mediated Gut Epithelial and Immune Regulation and Its Relevance for Inflammatory Bowel Diseases. *Front. Immunol.* 2019, 11, 277. 18. Li, K.; Zeng, Z.; Liu, J.; et. al. Effects of Short-Chain Fatty Acid Modulation on Potentially Diarrhea-Causing Pathogens in Yaks Through Metagenomic Sequencing. *Front. Cell. Infect. Microbiol.* 2022, 12, 805481. 19. Siddiqui, M.T.; Cresci, G.A.M. The Immunomodulatory Functions of Butyrate. *J. Inflamm. Res.* 2021, 18, 6025–6041. 20. Scarpellini, E.; Lauritano, E.C.; Lupascu, A.; et. al. Efficacy of butyrate in the treatment of diarrhoea-predominant irritable bowel syndrome. *Digestive and Liver Disease Supplements. Volume 1, Issue 1, September 2007, Pages 19–22.* 21. Banasiewicz, T.; Krokowicz, Ł.; Stojcev, Z.; et. al. Microencapsulated sodium butyrate reduces the frequency of abdominal pain in patients with irritable bowel syndrome. *Color. Dis.* 2013, 15, 204–209. 22. Lewandowski, K.; Kaniewska, M.; Karłowicz, K.; et. al. The effectiveness of microencapsulated sodium butyrate at reducing symptoms in patients with irritable bowel syndrome. *Gastroenterology Rev* 2022; 17 (1): 28–34. 23. Cremon, C.; Guglielmetti, S.; Gargari, G.; et al. Effect of *Lactobacillus paracasei* CNCM I-1572 on symptoms, gut microbiota, short chain fatty acids, and immune activation in patients with irritable bowel syndrome: A pilot randomized clinical trial. *United Eur. Gastroenterol. J.* 2018, 6, 604–613. 24. Li, B.; Liang, L.; Deng, H.; et. al. Efficacy and safety of probiotics in irritable bowel syndrome: A systematic review and meta-Analysis. *Front. Pharmacol.* 2020, 11, 332. 25. Ford, A.C.; Harris, L.A.; Lacy, B.E.; et. al. Systematic review with meta-analysis: The efficacy of prebiotics, probiotics, synbiotics and antibiotics in irritable bowel syndrome. *Aliment. Pharmacol. Ther.* 2018, 48, 1044–1060. 26. Akutko, K.; Stawarski, A. Probiotics, Prebiotics and Synbiotics in Inflammatory Bowel Diseases. *J. Clin. Med.* 2021, 10, 2466. 27. Gibson, G.R.; Hutkins, R.; Sanders, M.E.; et al. Expert consensus document: The International Scientific Association for Probiotics and Prebiotics (ISAPP) consensus statement on the definition and scope of prebiotics. *Nat. Rev. Gastroenterol. Hepatol.* 2017, 14, 491–502. 28. Niu, H.L.; Xiao, J.Y. The efficacy and safety of probiotics in patients with irritable bowel syndrome: Evidence based on 35 randomized controlled trials. *Int. J. Surg.* 2020, 75, 116–127. 29. Liang, D.; Longgui, N.; Guoqiang, X. Efficacy of different probiotic protocols in irritable bowel syndrome: A network meta analysis. *Medicine* 2019, 98, e16068. 30. Skrzydło-Radomska, B.; Prozorow-Król, B.; Cichoż-Lach, H.; et. al. The effectiveness of synbiotic preparation containing *Lactobacillus* and *Bifidobacterium* probiotic strains and short chain fructooligosaccharides in patients with diarrhea predominant irritable bowel syndrome—a randomized double-blind, placebo-controlled study. *Nutrients* 2020, 12, 1999.

MUDr. Júlia Zapotocká 1 ; MUDr. Mária Zakuciová 2

1 Gastroenterologická ambulancia Košice

2 II. interná klinika Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice a **UPJŠ** LF

Lekárske noviny máj-jún/2024

Autor: Redakcia

PARNAS - John Milton: Stratený raj [📄](#)

📅 21. 10. 2024, 12:54, Zdroj: devin.rtvs.sk [📄](#), Vydavateľ: Slovenská televízia a rozhlas, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 88 214 GRP: 1,96 OTS: 0,02 AVE: 919 EUR

PARNAS - John Milton: Stratený raj

21. 10. 2024 12:54 | Literatúra

Facebook Instagram

Čítanie kľúčových diel svetovej a slovenskej literatúry s komentárom

Premiéra: 21.10. - 20.12. 2024 18:30-19:00 Rádio Devín

Repríza: 22.10. - 23.12. 2024 13:00-13:30 Rádio Devín

Jedno z najvýznamnejších diel svetovej barokovej literatúry, tradične označované ako biblický epos. Tento alegorický obraz sveta o ceste za poznaním a spásou však presahuje toto zaradenie. John Milton vnáša do svojej epickej básne filozofický rozmer: zobrazuje zápas dobra so zlom, ktorý sa začína vzbúrou anjelov a sprevádza ľudstvo celými jeho dejinami. Anglický básnik 17. storočia (1608-1674) ho zložil v blankverse - do tých čias vyhradenom dráme. V tomto päťstopovom jambickom verši písal svoje tragédie William Shakespeare. Aj zásluhou brilantného umeleckého spracovania toto dielo stojí hneď vedľa Danteho Božskej komédie či Goetheho Fausta, nadväzujúc na odkaz antických básnikov – najmä Homéra, Vergília a Ovídia.

Preklad: Marián Andričík, vydanie z roku 2020

Odborný komentár: prof. Marián Andričík z Katedry slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie na Filozofickej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Interpret: Štefan Bučko, člen Činohry Slovenského národného divadla

Réžia a moderovanie: autorka projektu Parnas Táňa Kusá

Rozhovory

6. rozhovor: Miltoniv život 1.časť

2. rozhovor: Kompozícia 1.časť

7. rozhovor: Miltoniv život 2.časť 3. rozhovor: Kompozícia 2.časť 8. rozhovor: Miltoniv život 3.časť 4. rozhovor: Poetika a preklad

9. rozhovor: Miltoniv život 4.časť 5. rozhovor: Alúzie

10. rozhovor: Vplyv na svetovú literatúru

1. KNIHA

Prvá kniha najprv stručne uvádza celkovú tému – neposlušnosť človeka a následnú stratu raja, kam človeka Boh umiestnil. Ďalej sa zmieňuje o prvotnej príčine jeho pádu – o hadovi, či skôr Satanovi v koži hada, ktorý sa vzoprel Bohu...

1. kniha - čítanie 3 časti

2. KNIHA

Začal sa snem. Satan uvažuje, či má kvôli opätovnému získaniu neba riskovať ďalšiu bitku: jedni mu radia bojovať, druhí ho od boja odrádzajú...

2. kniha - čítanie 4 časti

3. KNIHA

Boh vidí z trónu Satana, ako letí k novo stvorenému svetu. Ukáže ho Synovi, ktorý sedí po jeho pravici. Predpovedá, že Satanovi sa podarí zvieŕť ľudstvo z pravej cesty. Zbavuje svoju spravodlivosť a múdrosť všetkých obvinení tým, že stvoril človeka slobodného a schopného odolať svojmu pokušiteľovi...

3. kniha - čítanie 2 časti

4. KNIHA

Satan, ktorý hľadá na raj a je blízko miesta, kde sa teraz musí pokúsiť uskutočniť odvážny čin proti Bohu i Synu, upadá do silných pochybností o sebe, zmietajú ním mnohé vášne, strach, závisť i zúfalstvo. Napokon sa však utvrdzuje v zle...

4. kniha - čítanie 3 časti

5. KNIHA

Nadišlo ráno a Eva rozpráva Adamovi svoj nepríjemný sen. Adamovi sa nepáči, napriek tomu ju však utešuje...

5. kniha - čítanie 3 časti

6. KNIHA

Rafael ďalej rozpráva, ako boli Michal a Gabriel vyslaní bojovať so Satanom a jeho anjelmi. Podrobne opisuje prvý boj: Satan a jeho mocnosti sa v noci ukryjú...

6. kniha - čítanie 3 časti

7. KNIHA

Na Adamovu žiadosť Rafael rozpráva, ako a prečo bol stvorený tento svet, že Boh po vyhnaní Satana a jeho anjelov z neba vyslovil úmysel stvoriť iný svet, v ktorom budú žiť iné bytosti...

7. kniha - čítanie 2 časti

8. KNIHA

Adam sa pýta na nebeské pohyby. Dostane však nejasnú odpoveď a varovanie, aby sa radšej zaujímal o veci hodnejšie poznania...

8. kniha - čítanie 2 časti

9. KNIHA

Keď Satan obletí zem, s premysleným úskokom sa v hmle vráti do raja a vojde do spiaceho hada. Adam s Evou vychádzajú ráno za prácou, ktorú Eva navrhne rozdeliť na niekoľko miest, aby každý pracoval zvlášť...

9. kniha - čítanie 4 časti

10. KNIHA

Keď sa roznesie, že človek porušil zákaz, anjeli strážni odídu z raja a vrátia sa do neba dokázať svoju bdelosť. Boh to uzná a vyhlási, že vstupu Satana nemohli zabrániť...

10. kniha - čítanie 4 časti

11. KNIHA

Boží Syn predstaví Bohu modlitby našich prarodičov, ktorí teraz činia pokánie, a prihovára sa za nich. Boh ich prijme – vyhlási však, že nemôžu naďalej bývať v raji...

11. kniha - čítanie 3 časti

12. KNIHA

Anjel Michal pokračuje v rozprávaní, čo sa udeje po potope. Potom spomenie Abraháma a postupne vysvetľuje, kto bude tým semenom ženy, sľúbeným Adamovi a Eve pri páde, jeho vtelenie, smrť, vzkriesenie a nanebovstúpenie...

12. kniha - čítanie 2 časti

autorka: Táňa kusá, ilustrácia: William Blake

Živé vysielanie ????

Rádio Devín 13:00 - Čítanie na pokračovanie (R)

Rozhlas

Vysoké školy hodnotia viaceré ustanovenia novely vysokoškolského zákona pozitívne [🔗](#)

📅 21. 10. 2024, 15:14, Zdroj: sita.sk/vskolstve [🔗](#), Vydavateľ: SITA Slovenská tlačová agentúra a.s., Autor: Katarína Lörincová, SITA, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Rektorát UPJŠ**, Kľúčové slová: **Rektor univerzity Pavla Jozefa Šafárika, Daniel Pella, rektor UPJŠ**
Dosah: **28 939** GRP: **0,64** OTS: **0,01** AVE: **1200** EUR

Vysoké školy hodnotia viaceré ustanovenia novely vysokoškolského zákona pozitívne

21. 10. 2024

Študenti pred budovou Univerzity Komenského v Bratislave. Foto: ilustračné, SITA/Branislav Bibel

Tento článok pre vás načítala AI.

Katarína Lörincová

Vysoké školy hodnotia viaceré ustanovenia novely vysokoškolského zákona pozitívne. Ide najmä o ustanovenia dotýkajúce sa akademických senátov a správnych rád, ale aj obsadzovania miest docentov a profesorov.

Agentúra SITA oslovila viacero slovenských vysokých škôl s otázkou, ako hodnotia novelu zákona o vysokých školách, a v čom vnímajú jej prínosy a prípadný priestor na zlepšenie. Novelu začiatkom októbra schválil vládny kabinet, rozhodovať o nej bude ešte Národná rada SR.

Zmeny sa dotknú aj voľby **rektora**

Ako vyplýva z návrhu, zmeniť by sa mala napríklad pôsobnosť akademického senátu. Zmeny sa dotknú napríklad aj lehoty pre vyhlásenie voľby **rektora**. Novela okrem iného prináša aj zmenu kvalifikačných predpokladov pre obsadzovanie funkčných miest docentov a profesorov.

Novela zároveň umožní slovenským i zahraničným vysokým školám požiadať o akreditáciu spoločných, cezhraničných štúdijských programov, ak chcú poskytovať vysokoškolské vzdelanie spoločne.

Najdôležitejšia zmena podľa Univerzity Komenského

Univerzita Komenského (UK) v Bratislave označila v novele vysokoškolského zákona za najdôležitejšiu zmenu niektorých kompetencií akademického senátu a správnej rady, čím podľa UK reflektuje na praktické otázky, ktoré vyplynuli z posilnenia právomocí správnych rád po predošlých novelách.

„Oceňujeme, že počet členov, ktorých vymenúva minister školstva, je podľa návrhu o jedného menej ako počet členov, ktorých volí akademický senát verejnej vysokej školy. Toto ustanovenie znamená malé, ale symbolicky významné posilnenie akademickej samosprávy,“ uviedlo vedenie UK pre agentúru SITA. Pozitívne zhodnotilo aj zjednodušenie vymenúvania profesorov a docentov do funkcií.

„Ďalšia pozitívna vec je, že zákon o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania pokrýva otázku získania akreditácie od európskych akreditačných agentúr, a adreduje otázku akreditácie cezhraničných spoločných štúdijských programov,“ dodalo vedenie univerzity. Zdôraznilo tiež, že pre nich bude podstatné finálne znenie zákona, ktoré schválí Národná rada SR.

Pozitíva podľa STU

Slovenská technická univerzita (STU) v Bratislave vníma najväčšie pozitíva novely v zjednodušení procesov voľby členov správnej rady, v tomto smere uviedla, že dvojnásobné schvaľovanie, respektíve potvrdzovanie kandidátov považovali za zbytočné.

Ako pre agentúru SITA uviedol hovorca a manažér komunikácie STU Juraj Rybanský, pozitívne vnímajú aj zjednodušenie kreovania výberovej komisie pre výberové konania na obsadenie funkčného miesta profesora či docenta.

„Návrh novely vysokoškolského zákona vnímame ako výsledok snahy predkladateľa upraviť najzásadnejšie otázky, ktoré spôsobujú vysokým školám problémy v praxi, a odstrániť niektoré nepresnosti súčasného zákona,“ dodal Rybanský.

Zjednodušenie kreovania správnych rád

„Konkrétne oceňujem, že táto novela vysokoškolského zákona prinesie zmenu týkajúcu sa kreovania správnej rady verejnej vysokej školy v zmysle zvýšenia počtu jej členov volených akademickým senátom oproti členom menovaných a odvolávaných ministrom školstva,“ uviedol v stanovisku **rektor Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ)** v Košiciach **Daniel Pella**.

Vysoké školy na Slovensku čakajú zmeny, dotknú sa **rektorov** aj obsadzovania miest profesorov či docentov

Rektor UPJŠ očakáva zjednodušenie v súčasnosti zložitého procesu kreovania správnych rád VŠ, zároveň vníma aj symbolické posilnenie významu akademickej samosprávy.

„Ďalšie zmeny by sa mali dotknúť okolností voľby **rektora**, spôsobu obsadzovania miest vedúcich zamestnancov verejnej vysokej školy a vymenovania docentov a profesorov na funkčné miesta. V neposlednom rade nová legislatíva rieši aj otázku akreditácie cezhraničných spoločných študijných programov a možnosti akreditácie európskymi akreditačnými agentúrami, čo je určite veľké pozitívum,“ hodnotí Pella.

Podľa Pella treba eliminovať byrokráciu

Zdôraznil potrebu eliminovať rastúcu byrokráciu, a tiež zložité, duplicitné či zbytočne zdĺhavé rozhodovacie procesy, ktoré priniesla predošlá novelizácia vysokoškolského zákona, prijatá predošlou vládou.

„Ako **rektor Univerzity Pavla Jozefa Šafárika** v Košiciach si ctím mnohoročné akademické tradície a slobody, s ktorými nemá nič spoločné možnosť **rektora** VŠ zrušiť platnosť rozhodnutí fakultných akademických senátov alebo dokonca oprávnenie rozpustiť ich,“ dodal Pella.

Podotkol, že víta akékoľvek pokusy zlepšiť súčasnú legislatívu týkajúcu sa verejných vysokých škôl. V novele zákona vníma viacero prínosov.

Možnosť zlepšenia prostredia

Prešovská univerzita v Prešove považuje aktuálnu novelu najmä za úsilie odstrániť niektoré časti súčasnej právnej úpravy, čiže novely z mája 2022, ktoré sa ukázali ako problematickejšie. Novelizácia tiež podľa univerzity cieľi na zjednodušenie a spriechodnenie niektorých procesov. Ide napríklad o výberové konania na funkčné miesta, ale i ďalšie stránky fungovania VŠ.

„Ďalšia pozitívna vec je, že zákon o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania pokrýva otázku získania akreditácie od európskych akreditačných agentúr, a adresuje otázku akreditácie cezhraničných spoločných študijných programov,“ doplnila univerzita.

„Novelizáciu zákona vnímame ako možnosť k zlepšeniu prostredia, v ktorom vysoké školy pôsobia. Návrh, ktorý je momentálne predložený a podľa všetkého nie je finálny, vytvára viacero príležitostí pre univerzity. Návrh umožní prouniverzitné zloženie správnej rady a zjednoduší i zrýchli procesy v rozhodovaní najmä v oblasti financovania vysokej školy,“ uviedlo pre agentúru SITA vedenie Žilinskej univerzity v Žiline.

Autor: Katarína Lörincová, SITA

Regina [↗](#)

📺 21. 10. 2024, 16:30, Relácia: **Regina**, Stanica: **RTVS 2**, Vydavateľ: **Slovenská televízia a rozhlas**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

AVE: 186576 EUR

[strojový prepis] ...V botanickej záhrade **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** vzniká ale ja významných osobností. Chcú tak pripomenúť dôležitosť stromov a potrebu aktívnej starostlivosti o životné prostredie. Ale sa rozhodli vytvoriť pri príležitosti stredoeurópskeho dňa stromov...

Čo udrží študentov na Slovensku?

📅 21. 10. 2024, 19:51, Relácia: **Noviny TV JOJ**, Stanica: **JOJ**, Vydavateľ: **Slovenská produkčná, a.s.**, Sentiment: **Ambivalentný**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 233 522 GRP; 5,19 OTS; 0,05 AVE; 130501 EUR

Čo udrží študentov na Slovensku?

Luboš Sarnovský, moderátor:

Takmer 80 percent slovenských vysokoškolákov študuje na domácich školách, každý piaty však v zahraničí. Najviac, samozrejme v Česku, nasleduje Maďarsko, Británia, Holandsko a Dánsko. Dôvody, prečo mladí Slováci odchádzajú študovať do zahraničia, odhalil nedávny prieskum. Priblíži vám ho Aneta.

Aneta Parišková, moderátorka:

Takýto prieskum uskutočnila agentúra Focus a združenie Therapolis. No a tu sú výsledky. Takmer 80 percent tých, čo preferujú zahraničné školy, si myslí, že je to cesta k uplatneniu sa na trhu práce. Traja zo štyroch vítajú možnosť objavovať cudziu krajinu. Dvaja z troch študentov ako dôvod uvádzajú aj úroveň záujmu našich politikov o mladých ľudí. 65 percent vidí problém vo fungovaní našich inštitúcií a necelých 60 percent ako dôvod uvádza aj úroveň tolerancie u nás.

Martin Nagy, redaktor:

Nedávny prieskum medzi maturantami ukázal, že iba 14 percent tých, ktorí sa chystajú študovať v zahraničí, sa plánuje vrátiť po štúdiu na Slovensko.

Renáta Hall, výkonná riaditeľka združenia Therapolis:

Nemyslia si, že keď sa vrátia, tak budú mať dostatočne dobré uplatnenie na trhu práce.

Martin Nagy, redaktor:

Z prieskumu agentúry Focus a združenia Therapolis vyplynulo, že mladých by k návratu motivovala dobrá životná úroveň na Slovensku, dostupné bývanie, pracovné príležitosti, kvalitné zdravotníctvo či obmedzenie korupcie a klientelizmu.

Renáta Hall, výkonná riaditeľka združenia Therapolis:

Zo Slovenska študuje zhruba 20 percent populácie v zahraničí. Priemer krajín OECD je 2 percentá a v Európskej únii je to okolo 4 percent.

Martin Nagy, redaktor:

Aby mladí v takej miere neodchádzali do zahraničia, pomohlo by, ak by na deň otvorených dverí mohli ísť aj študenti nižších ročníkov stredných škôl. Dôležité pre mladých je, aby sa na stredné školy chodili odprezentovať aj pracovníci a odborníci z vysokých škôl.

Katarína Kleknerová, redaktorka:

Vysokej školy sme sa pýtali aj študentov cirkevného gymnázia v Snine.

Dušan, študent:

Tak ja by som rád išiel študovať na **univerzitu Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** na Fakultu medicíny.

Zuzana, študentka:

Ja som si vybrala psychológiu v Bratislave na Univerzite Komenského.

RNDr. Jozef Lojan, riaditeľ Cirkevnej spojenej školy v Snine:

Tak za posledné roky asi najviac preferujú tú medicínu, potom učiteľský smer a inžiniersky smer.

Katarína Kleknerová, redaktorka:

Podľa slov riaditeľa, z praxe vyplýva, že 95 percent študentov si zvolí štúdium na Slovensku a len ojedinele si vyberú školy v zahraničí. Konkrétne v Čechách, Dánsku a Veľkej Británii.

anketa:

A tak štúdium v zahraničí určite nie.

Uvažovala som nad univerzitou v Prahe.

Ja chcem zostať zatiaľ tu na Slovensku aj tu vyštudovať. Najprv nájsť tu niekde robotu a možno v budúcnosti, aj keď sa podarí aj zo zahraničia, uvidíme.

Dnes by som určite nechcela zostať na Slovensku, ale možno za 10 rokov uvidím. Vyštudujem, uvidím.

Martin Nagy, redaktor:

Tí, ktorí ostávajú študovať na Slovensku, ako hlavný dôvod uviedli byť nablízku rodine a priateľom. Dôležité pre nich sú aj pracovné príležitosti po škole. Úlohu zohrávala aj špecifickosť ich profesie pre danú krajinu. Znepokojujúco pôsobí, že až 42 percent opýtaných zvažuje po štúdiu bakalárskeho programu na Slovensku prestúpiť na magisterský stupeň do zahraničia. Pokračovať v štúdiu na Slovensku plánuje len tretina opýtaných.

Renáta Hall, výkonná riaditeľka združenia Therapolis:

Pre nich bolo dôležité také tie inovatívne študijné programy, ktoré už sú v zahraničí, u nás nie sú.

Martin Nagy, redaktor:

Pozitívom je, že značnej časti mladých záleží, čo sa deje v našej krajine.

Renáta Hall, výkonná riaditeľka združenia Therapolis:

Je tam nejaká pomerne veľká časť ľudí, takmer 60 percent, ktorá hovorila, že tu zostáva, aby mohli pomáhať rozvíjať krajinu.

Martin Nagy, redaktor:

Viac než tretina ľudí z tých, ktorí tu ostávajú, chcú pokračovať v mimoškolských aktivitách. A čo je pozitívne je aj to, že iba 15 percent respondentov neuvažuje o štúdiu na Slovensku. Katarína Kleknerová a Martin Nagy, televízia Joj.

Létrehozzák a Hírességek alléját Kassán [↗](#)

📅 22. 10. 2024, Zdroj: **Új Szó**, Strana: 4, Vydavateľ: **DUEL - PRESS, s.r.o.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Slávka Tomaščíková**

Dosah: **87 000 GRP**; **1,93 OTS**; **0,02 AVE**; **314 EUR**

Létrehozzák a Hírességek alléját Kassán

KASSA

Létrehozzák a Hírességek alléját a kassai Pavol Jozef Šafárik Egyetem Botanikus Kertjében, az első fát a fák közép-európai napján ültette el Rudolf Schuster volt államfő. A fasor a környezetről való gondoskodást hivatott szimbolizálni. Rudolf Schuster Rhexia meggyfát, egy termést nem hozó, fehérén virágzó díszfát ültetett. „Csak szépen lombosodjon, terebélyesedjen, mindenki öröme, aki ide látogat” – mondta Schuster. „Nagyon örülök, hogy egy ilyen új hagyományt teremtünk, különösen azért, mert manapság sokszor tapasztalunk a haszonért végrehajtott fakivágásokat és érzéketlen beavatkozásokat a természetbe” – jelentette ki Pavol Mártonfi, a botanikus kert igazgatója. „Az ismert személyiségek nyilván jó példát mutatnak másoknak” – tette hozzá. A fasorba ismert szlovákiai és külföldi személyiségek ültetnek majd fákat, melyeknél kétnyelvű táblákat helyeznek el. „A kassai egyetem vezetése úgy tekint erre az eseményre, mint az egyetemi botanikus kert hozzájárulására a kulturális diplomáciához a régióban és az országban” – tette hozzá **Slávka Tomaščíková** rektorhelyettes.

(TASR)

Az első fát Rudolf Schuster ültette

(TASR-felvétel)

Košický magistrát chce zrušiť parkovisko pri športovej hale. Stojísk je tam vraj dosť [↗](#)

📅 22. 10. 2024, Zdroj: **SME - Korzár**, Strana: 2, Vydavateľ: **Petit Press, a.s.**, Autor: **Michal Lendel**, Sentiment: **Ambivalentný**, Téma: **Fakulty a ústavy UPJŠ**, Kľúčové slová: **Robert Gregorek**

Dosah: 126 523 GRP: 2,81 OTS: 0,03 AVE: 7099 EUR

Košický magistrát chce zrušiť parkovisko pri športovej hale. Stojísk je tam vraj dosť

Rubrika: REGIÓN

VYDLÁŽDENEJ PLOCHY V PARKU SA PROJEKT VÝRAZNE NEDOTKNE

Peniaze sa nový zámer sa pokúšajú získať prostredníctvom ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie, ktoré vedie exprimátor Košíc Richard Raši.

KOŠICE. Mestské parkovisko pri električkovej zastávke Radnica Starého Mesta na Kuzmányho ulici zmizne. Košický magistrát ho chce nahradiť vydláždenou oddychovou zónou s ostrovčekmi zelene. O zámere informovalo mesto začiatkom októbra, keď zverejnilo aj vizualizácie budúcej úpravy priestoru.

Vedenie Košíc avizuje, že na tomto mieste na okraji historického centra výrazne zredukuje spevnené plochy, pribudnú stromy, kry, trvalky, ale aj fontány.

„V celej lokalite budeme zachytávať a opätovne využívať zrážkovú vodu. Pribudne nové verejné osvetlenie, lavičky, stoly, prístrešky pre trhovisko alebo stojany na bicykle,“ uviedol košický primátor Jaroslav Polaček (nezávislý) v tlačovej správe magistrátu.

Viac ako dvadsiatka parkovacích miest však môže zásadne chýbať športovej hale Stará jazdiareň, ktorá má kapacitu obecnstva necelých 900 miest.

Budovu, ktorá je zároveň národnou kultúrnou pamiatkou, medzi rokmi 2022 a 2023 zrekonštruovali za necelých 3,3 milióna eur. Zhruba 1,8 milióna šlo na projekt z rozpočtu Košíc, zvyšok pochádzal z dotácie od Fondu na podporu športu.

Obnovia aj „zrevitalizovaný“ park

Aktuálne prezentovaný projekt revitalizácie okolia športoviska má mať hodnotu 1,84 milióna.

Mesto sa pokúša získať peniaze z eurofondov. Na ministerstve investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie, ktoré vedie exprimátor Košíc Richard Raši (Hlas), si už podalo žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku. Výsledok očakáva na prelome rokov 2024 a 2025.

Okrem plochy parkoviska zahŕňa projekt aj revitalizáciu severnej časti parku na Moyzesovej ulici.

Zeleň už prešla v minulosti jednou eurofondovou obnovou. V rámci projektu Košice - Európske hlavné mesto kultúry 2013 bol tento verejný priestor zrevitalizovaný spolu s parkom na Komenského ulici za tri milióny. Projekt realizovali Košice v čase, keď viedol mesto z primátorskej pozície Raši.

Podiel spevnených plôch na celkovej výmere parku sa vtedy zvýšil z 58 percent na 68 percent. Vedľa športovej haly vtedy pribudla vydláždená plocha s výmerou viac ako 1 600 metrov štvorcových.

Vtedajší spôsob revitalizácie si vyslúžil kritiku laickej, ale aj odbornej verejnosti. Ako nevhodné vtedy označili zásahy do zelene aj odborníci z botanickej záhrady **Robert Gregorek** a Peter Kelbel, podľa ktorých boli súvislé plochy v parku z nepriepustných materiálov neprijateľné.

„Prejavuje sa tu zvýšenie prehrievania a spätného vyžarovania tepla do okolia, čím sa pocitové teplo zvyšuje. Účelom parkovej plochy má byť presný opak,“ upozornili v roku 2013 botanici.

Dlažba v parku zostane, odstránia parkovisko

Vydláždenej plochy v parku sa podľa aktuálne zverejnených vizualizácií nový projekt výrazne nedotkne. Neskôr nám toto riešenie potvrdil aj magistrát.

„Pôjde o multifunkčnú plochu určenú na rôzne typy využitia, ako napríklad trhy alebo výstavy. V pláne je ľahká oceľová konštrukcia, ktorá bude slúžiť napríklad ako divadelné pódium alebo na športovo-relaxačné aktivity. Vzniknú tam tri prístrešky pre sezónne využitie. Tie sa budú príležitostne využívať na propagačné alebo iné účely,“ reagoval magistrát.

Na západnej strane športovej haly sa však počíta s redukciou spevnených plôch.

Celkový priestor od Kuzmányho ulice má výmeru zhruba 1 500 metrov štvorcových. Okrem vyše dvadsiatky stojísk sa tam nachádzajú dve zelené plochy, ktoré zaberajú približne štvrtinu priestoru.

Na ich súčasnom stave sa odrazilo to, že počas roka a pol trvajúcej modernizácii športovej haly slúžili ako súčasť zázemia staveniska. Boli tam umiestnené unimobunky a stavebný materiál.

Mesto: Územie sa nevyužíva

Magistrát prezentuje v tlačovej správe k projektu okolie športoviska ako nevyužívané.

„V súčasnosti sa na spevnených plochách okolo haly nachádzajú parkovacie miesta z nepriepustných povrchov. Územie okolo športovej haly je dlhodobo nevyužívané. Chátrajú tam spevnené plochy, asphaltové plochy neplnia svoj účel a nie je tam žiadna zeleň. Má to negatívny vplyv nielen na kvalitu života obyvateľov, ale aj na životné prostredie v tejto časti centra mesta,“ uviedol vedúci strategického oddelenia a zástupca riaditeľa magistrátu Richard Dlhý.

Pri športovej hale sme sa boli pozrieť počas posledných dní viackrát. Parkovisko nebolo ani raz prázdne. Počty áut presahovali takmer vždy jeho kapacity.

Po naplnení plochy nechávali motoristi svoje autá odstavené aj mimo vyznačených stojísk. Napríklad počas nedele, keď sa konalo v hale spoločenské podujatie, stáli vozidlá aj na zeleni.

Parkovacie kapacity boli v lokalite beznádejne obsadené aj počas minulotýždňového futbalového zápasu Košíc s Lučencom, ale aj počas bežných tréningov.

Jendrichovský: Hala bez parkoviska? Nezmysel

Hala pod názvom Angels aréna slúžila dlhé roky ako domovský stánok košickým basketbalistkám. V súčasnosti hrá tím Young Angels Košice väčšinu svojich zápasov v telocvični v Šaci, ktorá je od zvyšku Košíc vzdialená 12 kilometrov.

Šéf klubu Daniel Jendrichovský považuje parkovacie kapacity v okolí haly už teraz za nedostatočné.

„Parkovacích miest pre potreby tejto haly je zúfalo málo. Škrtnutie 20 stojísk mi preto pripadá dosť absurdné. Problém je v súčasnosti tak vypuklý, že ťažkosti pri parkovaní nie sú len pri večerných divácky atraktívnejších zápasoch, ale aj ranných tréningoch. Mesto totiž umožnilo vlastníkovi susednej administratívnej budovy prestavať jeho objekt na polikliniku. Pacienti tam teraz zaberajú desiatky parkovacích miest,“ upozornil Jendrichovský.

Podľa neho voľné stojiská nie je možné nájsť ani ďalej od haly. „Blízke sídlisko Kuzmányho má dlhodobo problémy s parkovaním, takže hľadať tam voľné miesto nemá zmysel. Situácia je doslova katastrofálna a neviem si predstaviť, keď tam nebude nič,“ doplnil športový manažér.

Podľa neho takýto zámer by nemal prejsť ani cez stavebný úrad.

„Pokiaľ sa zamyslíme nad tým, že športovisko s kapacitou necelých 900 miest nebude mať vo svojej blízkosti žiadnu plochu, ktorá by riešila jeho obsluhu, tak som presvedčený, že také niečo nemôže prejsť,“ povedal Jendrichovský.

Poslanec: Iba ak s náhradným parkoviskom

Podobný názor má aj mestský poslanec Peter Berinšter (KDH), ktorý patrí v mestskom parlamente k politickým spojencom primátora Polačka. Berinšter bol donedávna členom predstavenstva basketbalového klubu Košice Wolves, ktorý hráva domáce zápasy v Starej jazdiarni.

„Nová zelená plocha je určite skvelá do budúcnosti, ale pri akejkoľvek novej výstavbe, s ktorou príde súkromný investor, sa hádame o každé jedno parkovacie miesto a tu zrazu ideme k hale pre 900 ľudí zrušiť plochu na parkovanie, hoci je to len 20 miest. Nedáva mi to veľmi zmysel,“ reagoval poslanec.

Pripomenul aj kontroverzné investície do športovísk, o ktorých výstavbe hovoril Košický samosprávny kraj, no nespĺňali normy k počtom stojísk.

„Počty im nevychádzali napríklad pri projekte zimného štadióna na Medickej alebo na Popradskej, kde plánovali k atletickému štadiónu dokonca iba jedno parkovacie miesto. Je logické, že niečo také nemôže vzniknúť, pretože tým môžeme spustiť lavínu problémov v celej lokalite,“ povedal poslanec.

Jedinou možnosťou, ako môže projekt revitalizácie pri Starej jazdiarni akceptovať, je podľa neho to, že mesto zabezpečí náhradné parkovacie kapacity v dostupnej vzdialenosti.

„Například, ak by sa podarilo mestu dohodnúť parkovanie v susednom areáli bývalých Malinovského kasární s ich vlastníkmi, tak by to bolo prijateľné riešenie. Do úvahy prichádza aj zvýhodnené parkovanie na akcie na odstavnom parkovisku pri amfiteátri,“ doplnil Berinšter.

Mesto odkazuje na MHD

Vedenie Košíc nám potvrdilo, že pri realizácii zámeru zanikne zhruba 20 stojísk. Magistrát je presvedčený, že v danej lokalite je dostatok parkovacích miest.

Zároveň jeho tlačové oddelenie upozornilo verejnosť, že lokalita je veľmi dobre dostupná celkovo jedenástimi električkovými a autobusovými linkami.

Za najvhodnejšie považuje radnica využiť záchytné parkovisko pri amfiteátri, ktoré je vzdialené od športovej haly jednu zastávku električkou. „V budúcnosti bude možné využívať parkovací lístok aj ako cestovný doklad.“

Mesto tiež potvrdilo, že prebiehajú rokovania s majiteľmi kasární Malinovského o vybudovaní podzemného parkoviska v tesnej blízkosti zrekonštruovanej športovej haly.

Vizualizácia ukazuje, že dlažba v parku ostáva.

FOTO: MESTO KOŠICE

Magistrát tvrdí, že územie okolo športovej haly je dlhodobo nevyužívané. Takto vyzeralo v nedeľu poobede.

FOTO: MICHAL LENDEL

Mesto povolilo otvoriť v bývalej administratívnej budove polikliniku. Do lokality prichádza množstvo pacientov.

FOTO: MICHAL LENDEL

Autor: MICHAL LENDEL